

УКРАЇНА

ЧЕРНІГІВСЬКА РАЙОННА РАДА
ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ
(двадцять п'ята сесія сьомого скликання)

Р І Ш Е Н Н Я

_____ 2018 р.
м. Чернігів

Про виконання цільової соціальної програми протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу на 2015-2018 роки у Чернігівському районі у 2017 році та за 9 місяців 2018 року

Заслухавши звіт Чернігівської районної державної адміністрації про хід виконання у 2017 році та за 9 місяців поточного року районної цільової соціальної програми протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу на 2015-2018 роки затвердженої рішенням районної ради від 6 листопада 2015 року, зі змінами, затвердженими рішенням районної ради від 23 лютого 2017 року, відповідно до частини 16 пункту 1 статті 43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», районна рада **вирішила**:

1. Звіт Чернігівської районної державної адміністрації про хід виконання у 2017 році та за 9 місяців поточного року районної цільової соціальної програми протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу на 2015-2018 роки затвердженої рішенням районної ради від 6 листопада 2015 року зі змінами, затвердженими рішенням районної ради від 23 лютого 2017 року, взяти до відома (звіт додається).

2. Чернігівській районній державній адміністрації:

2.1. Забезпечити виконання показників районної цільової соціальної програми протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу на 2015-2018 роки в Чернігівському районі до кінця поточного року.

3. Контроль за виконанням рішення покласти на постійну комісію районної ради з питань освіти, охорони здоров'я, соціального захисту, культури, спорту та туризму.

Голова районної ради

О.М. Ларченко

Додаток до рішення
Чернігівської районної ради
_____ 2018 року
«Про виконання Цільової соціальної програми
протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу на 2015-2018 роки
у Чернігівському районі
за 2017 рік та 9 місяців 2018 року

Звіт

про виконання цільової соціальної програми протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу на 2015-2018 роки у Чернігівському районі за 2017 рік та 9 місяців 2018 року.

На виконання Загальнодержавної програми забезпечення профілактики ВІЛ-інфекції, лікування, догляду та підтримки ВІЛ – інфікованих і хворих на СНІД на 2014 – 2018 роки та міжгалузевої програми «Профілактика передачі ВІЛ – інфекції від матері до дитини та забезпечення медико – соціальної допомоги ВІЛ – інфікованих і хворих на СНІД дітей» в районі продовжує діяти затверджена рішенням двадцять дев'ятої сесії шостого скликання Чернігівської районної ради від 06 листопада 2015 року цільова соціальна програма протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу на 2015-2018 роки зі змінами, які були внесені до програми рішенням дванадцятої сесії сьомого скликання Чернігівської районної ради від 23 лютого 2017 року

В Чернігівському районі станом на 1 січня 2018 року на обліку в кабінеті «Довіра» при поліклінічному відділенні знаходилось 73 ВІЛ-інфікованих осіб, за 9 місяців поточного року – 77. Серед них 61 дорослих та 16 дітей. 12 дітей із статусом СНІД, які народились від ВІЛ інфікованих матерів.

За 2017 рік взято на облік 12 осіб, з них 4 дітей, в тому числі 2, які народилися від ВІЛ-інфікованих матерів. Померло 4 ВІЛ – інфікованих осіб.

За 9 місяців цього року взято на облік 14 осіб, з них 4 дітей (2 – з вже встановленим ВІЛ – статусом, у 2 дітей – статус у стадії підтвердження). Померло - 6 осіб.

Захворюваність на ВІЛ-інфекцію за 2017 рік складає 47,4 на 100 тис. населення, за 9 місяців 2018 року – 13,4 на 100 тисяч населення.

В кабінеті «Довіра» кожний бажаючий житель району може пройти анонімне та безкоштовне обстеження на ВІЛ. Також анонімне обстеження швидкими тестами проводять і сімейні лікарі. За минулий рік всього по району обстежено на ВІЛ-інфекцію 1721 особа, з них швидкими тестами – 358 осіб. Виявлено 11 позитивних, з них – 6 осіб виявлено швидкими тестами.

За 9 місяців поточного року обстежено 1637 осіб, з них швидкими тестами – 712. Виявлено 13 позитивних результатів, всі були виявлені при

обстеженні швидкими тестами. На жаль, в цьому році доля обстежень, які виконані лікарями первинної ланки, становить менше 20%. Гадаємо, що закінчення реформування первинної ланки та впорядкування діяльності дозволить виправити ситуацію.

В КЛПЗ «Чернігівська ЦРЛ» проводиться постійна робота по попередженню передачі ВІЛ – інфекції від матері до дитини. Всі вагітні жінки проходять обов'язкове дворазове тестування на ВІЛ – інфекцію. Вагітним, у яких виявлені позитивні результати, проводиться консультування лікарями – гінекологами обласного центру боротьби зі СНІДом та призначається необхідне лікування.

Діти, які народились від ВІЛ – інфікованих матерів, що не отримували АРТ - терапію (антиретровірусну терапію) протягом вагітності, в акушерському відділенні в перші години після народження отримують медикаментозну терапію згідно з діючими наказами МОЗ України.

Діти, народжені ВІЛ – інфікованими матерями, у віці до 6 місяців проходять дворазове обстеження методом полімеразно ланцюгової реакції (ПЛР) для проведення ранньої діагностики ВІЛ – інфекції.

Діти першого року життя, народжені ВІЛ – позитивними жінками, в централізованому порядку повністю та безкоштовно забезпечуються адаптованими молочними сумішами. Всі діти з підтвердженим ВІЛ – статусом перебувають на диспансерному обліку і отримують лікування в обласному центрі боротьби зі СНІДом.

КЛПЗ «Чернігівська ЦРЛ» в повному обсязі забезпечена швидкими + тест системами для обстеження породіль, які не пройшли обстеження на допологовому етапі, акушерське відділення забезпечене для таких жінок одноразовими наборами для прийняття пологів.

Серед ВІЛ – інфікованих, які перебувають на диспансерному обліку:

- інфікувались, як споживачі ін'єкційних наркотиків – 9,2% від всіх ВІЛ – інфікованих,
- інфікувались статевим шляхом – 70% від всіх ВІЛ – інфікованих,
- інфікувались від матері до дитини – 20,8% від всіх ВІЛ – інфікованих.

Домінуючим шляхом передачі ВІЛ – інфекції в районі (як і в області) за останні роки став статевий шлях інфікування, причому доля саме такого шляху інфікування поступово зростає. Слід відзначити також, що за останній час практично всі вперше виявлені ВІЛ – інфіковані вже мають III та IV стадії ВІЛ – інфекції (IV стадія фактично - це СНІД)

Серед захворювань, які є індикаторами переходу інфекції в СНІД, перше місце постійно займає туберкульоз – 66%. В районі таких хворих 6 осіб. Серед інших СНІД – індикаторних захворювань: важкі бактеріальні інфекції, токсоплазмоз мозку, синдром виснаження. Слід розуміти, що у випадку ВІЛ – інфікування отримувати специфічну терапію можуть лише ті пацієнти, в кого виявлена прихильність до антиретровірусної терапії: тобто є позитивна відповідь на призначені ліки. Якщо позитивної реакції на терапію немає, проведення антиретровірусного лікування втрачає сенс.

В останні роки все зростає відсоток осіб, у яких діагноз ВІЛ – інфекції та СНІДу встановлюється одночасно. Це свідчить про низький рівень обстежень серед груп ризику, в першу чергу, на первинному рівні, в тому числі, як одна з найголовніших причин - через несвоєчасне звернення за медичною допомогою у частини населення.

ВІЛ – інфіковані особи, що перебувають на диспансерному обліку, обов'язково безкоштовно проходять двічі на рік рентгенологічне обстеження, ультразвукове обстеження внутрішніх органів, обстеження на сифіліс, TORCH – комплекс тощо, а також на рівень так званих сіді – клітин (СД₄) та вірусне навантаження. Останні дослідження являються головними маркерами визначення можливості та особливостей антиретровірусної терапії, тож за показаннями та призначенням лікаря ці дослідження можуть проводитись і частіше (також безкоштовно).

3 липня 2018 року в Чернігівському районі відкритий сайт антиретровірусної терапії на базі кабінету «Довіра» поліклінічного відділення. Це означає, що лікар – інфекціоніст та медична сестра пройшли відповідну фахову підготовку з діагностики та лікування ВІЛ – інфекції/СНІДу, забезпечені всіма потрібними матеріалами для забору крові та її транспортування в лабораторію обласного центру протидії ВІЛ – інфекції/СНІДу, мають постійний зв'язок з цією лабораторією для вчасного одержання результатів досліджень, забезпечені потрібною кількістю безкоштовних лікарських препаратів (в тих варіантах схем лікування та кількості лікарських препаратів, що потрібні конкретному пацієнту на 2-3 місяці лікування). Ведення всіх документів по сайту забезпечується в електронному вигляді за спеціально розробленими комп'ютерними програмами. Відповідним чином, матеріально – технічне забезпечення відповідає профілю роботи. Сайт був відкритий після моніторингової перевірки, яку проводили завідуючий управлінням охорони здоров'я облдержадміністрації та головний лікар центру. Раніше антиретровірусну терапію призначали та проводили виключно в обласному центрі. Тобто розпочався процес поступової передачі пацієнтів на районний рівень для комплексного обслуговування на вторинній ланці.

В медичних закладах району забезпечений достатній доступ населення до безоплатного тестування на ВІЛ – інфекцію. Слід зазначити, що переважна більшість швидких тестів на сьогодні надана організацією БО «Всеукраїнська мережа ЛЖВ» в рамках реалізації проекту HealthLink: «Прискорення заходів з подолання ВІЛ-інфекції в Україні» (HealthLink) за підтримки Агентства США з міжнародного розвитку (USAID). Перед обстеженням пацієнти проходять обов'язкове дотестове консультування, а після отримання результату – післятестове консультування, які проводяться лікарем кабінету «Довіра», сімейними лікарями.

На наступний рік район також буде забезпечений швидкими тестами для обстеження на ВІЛ – інфекцію/СНІД, вірусні гепатити В,С за рахунок спонсорської допомоги. Антиретровірусні препарати будуть надаватися з обласного центру протидії ВІЛ - інфекції/СНІДу за рахунок 3 – х програм:

державного бюджету, Глобального фонду, американського фонду ПЕПФАР. Потреба в тестах та медикаментозних препаратах вже обраховується.

Лікарня закупила потрібні витратні лабораторні матеріали та обладнання для забору крові, сумки – холодильники для транспортування відібраних зразків до лабораторії обласного центру, в достатній кількості одноразові акушерські та гінекологічні комплекти для жінок з груп ризику або ВІЛ - інфікованих.

Всі медичні працівники району, які надають допомогу ВІЛ – інфікованим, працюють з кров'ю, її компонентами та іншими біологічними рідинами, забезпечені засобами захисту (гумовими рукавичками, окулярами, масками). При ушкодженні шкіри та слизових оболонок та попаданні на них ВІЛ – інфікованої крові та її компонентів проводиться обов'язкова профілактика антиретровірусними препаратами. Медичні працівники району, які надають допомогу ВІЛ – інфікованими хворими, застраховані на випадок інфікування вірусом імунодефіциту людини.

У відповідності до вимог наказу МОЗ України від 05.11.2013 р. №955 «Про затвердження нормативно-правових актів щодо захисту від зараження ВІЛ-інфекцією при виконанні професійних обов'язків» розроблені та доведені до відома медичних працівників всі нормативи застосування засобів індивідуального захисту, інструкції з профілактики внутрішньо – лікарняного та професійного інфікування ВІЛ – інфекцією, ведеться необхідна обліково – звітна документація, наявні всі потрібні бланки та зразки. Щорічно проводяться заняття з лікарями, фельдшерами, середніми медичними працівниками з наступною здачею заліків. Взагалі розроблені та затверджені всі необхідні нормативно – правові документи для забезпечення роботи.

В районі проводиться санітарно – просвітня робота з профілактики ВІЛ – інфекції/СНІДу, причому зараз її акцент зміщується в бік профілактики небезпечних статевих контактів, тобто особлива увага – молоді та людям репродуктивного віку.

Під час огляду учнів ЗОШ сімейними лікарями, педіатрами та бригадами спеціалістів КЛПЗ «Чернігівська ЦРЛ» проводяться бесіди, лекції з питань здорового способу життя, безпечних статевих контактів, планування сім'ї тощо. Санітарно – освітня робота з питань профілактики ВІЛ – інфекції/СНІДу – це одна з складових загальної просвітницької роботи, яку медичні працівники проводять спільно з педагогами, адже головний акцент – робота з молоддю

Так, в 2017 році прочитано 192 лекції, проведені 576 бесід. За 9 місяців поточного року прочитано 95 лекцій, проведено 380 бесід. Слід зазначити, що активна робота по профілактиці та виявленню соціально значущих захворювань повинна проводитись постійно, цілеспрямовано та з залученням всіх можливостей і ресурсів.

Головний лікар
КЛПЗ «Чернігівська ЦРЛ»

Д.М.Руденко